

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาควรยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังที่บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการพัฒนาการศึกษาให้ปวงชนชาวไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการพัฒนาในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรรวมทั้งระบบบริหารจัดการ การบรรจุวัดอุปสงค์หลักสูตรย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ

การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องสอดคล้องกับยุคที่ความรู้และวิทยาการต่าง ๆ เดินทางรวดเร็ว ผู้เรียนมีโอกาสนเรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่มีอยู่รอบตัว มีความสุข มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ได้พัฒนาสมอง ความคิดและสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่วงการศึกษามุ่งให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจากผลการวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา (2539, หน้า 3 อ้างถึงใน วุฒิ วัฒนสิน, 2542, หน้า 47) ที่ทำการสำรวจสภาพการเรียนการสอนและการประเมินผล การใช้หลักสูตรพบว่า นักเรียนมีกระบวนการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์ ควรปรับปรุงเกือบทุกกระบวนการ หากครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นได้ก็สามารถทำให้เรียนรู้ถึงกระบวนการในการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายนั้นเป็นวัยที่เริ่มมีพัฒนาการด้านการเห็นแบบผู้ใหญ่มิเหตุและผล ความสามารถทางการเห็นเกิดจากการสร้างรากฐานในด้านการรับรู้ที่มีสติปัญญาต้องอาศัยประสบการณ์อันเกิดจากการเรียน จากความผิดพลาดและการกระทำซ้ำ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการพัฒนาการรับรู้ด้านต่าง ๆ จึงต้องพัฒนาให้เด็กได้เข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ ในประสบการณ์ชีวิตของตนเอง แสดงให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองจะส่งผลให้นักเรียนชอบเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2541, หน้า 44)

หลักการกว้าง ๆ ของวิชาศิลปะศึกษา คือ มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยม เจตคติและพฤติกรรมในตัวผู้เรียน การสร้างสรรค์ศิลปะช่วยส่งเสริมให้เกิดลักษณะนิสัยที่ดีงามทางจิตใจทางกายและทางสังคม เด็กที่ได้รับการฝึกทางศิลปะอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ตามหลักสูตร

ย่อมส่งผลให้คุณค่าต่าง ๆ นั้นสืบเนื่องไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมด้วย (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539, หน้า 58) พัฒนาการด้านศิลปะ จำเป็นต้องได้รับการสอนและคำแนะนำ เพราะการพัฒนาทักษะทางศิลปะเป็นสิ่งที่สามารถเกิดได้ จากผลการสำรวจของ NAEP News Letter (ลลิตพรรณ ทองงาม, 2539, หน้า 33) พบว่า ทักษะทางด้านศิลปะสามารถเรียนกันได้เหมือนกับทักษะวิชาการด้านอื่น ๆ ไม่ใช่พรสวรรค์ที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล

ดังนั้น กระบวนการทางศิลปะจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้านหนึ่งที่เหมาะสมกับเด็ก ช่วยพัฒนาการทางด้านการเรียนรู้หรือสติปัญญาโดยตรง (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539, หน้า 71) ถึงแม้ว่า จะเห็นสิ่งเดียวกันแต่การรับรู้จะแปลความหมายออกมาไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและประสบการณ์ของการรับรู้ของแต่ละคน (สุชาติ สุทธิ, 2535, บทนำ) จะเห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ทางศิลปะนั้นมีความละเอียดอ่อนและสลับซับซ้อนในการที่จะรับรู้และสื่อความหมาย สำคัญต่อการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน มิใช่เพียงแค่กิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนสัมผัสเพียงผิวเผิน

จากงานวิจัยหลายชิ้น พบว่า เด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 หมดความสนใจในงานที่ทำเนื่องจากประสบอุปสรรคเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนโดยไม่สามารถเขียนได้ตามที่ต้องการ (วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์, 2531, หน้า 24) เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ พอล (Paul, 1983) พบว่าเด็กในช่วงอายุ 9-13 ปีส่วนใหญ่ มีลักษณะของการหยุดการวาดภาพเกิดขึ้นเนื่องจากประสบกับความยากในการพัฒนาทักษะทางการวาดภาพ เพราะเด็กหลายคนต้องการที่จะสร้างภาพแบบเหมือนจริง นอกจากนี้ พาร์โด (Pardo, 1992) ยังพบว่า ระดับของทักษะกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ลดลงมีความสัมพันธ์กับหัวข้อที่ใช้ในการวาด และสาเหตุที่เด็กส่วนใหญ่เกิดการสูญหายของทักษะนั้น เนื่องมาจากมีตัวเลือกเพิ่มขึ้นและขาดความสนใจในการวาดภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่นำแบบทดสอบการวาดภาพชื่อ “Good Enough Harris Drawing Test” (Harris, 1963 อ้างถึงใน ระวี โอภากร, 2534, หน้า 61) มาใช้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาวะของเด็กนักเรียน พบว่า บุคลิกภาวะทางเชาว์ปัญญามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการวาดภาพ ซึ่งถือว่าเป็นความถนัดอย่างหนึ่งที่แสดงออกมาและถือเป็นประเภทหนึ่งของรูปแบบศิลปะ

การวาดจึงเป็นทักษะหนึ่งของศิลปะที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาได้ การฝึกฝนที่ดีควรมีหลักการและขั้นตอนที่ชัดเจนรวมทั้งระดับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก ซึ่งเบอร์ตัน (Berton, 1981) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เส้น การจัดพื้นที่ว่างและความหมายที่ได้จากภาพวาดของคนของเด็กอายุ 8-15 ปี โดยให้เด็กวาดภาพจากความทรงจำและวาดภาพจากการสังเกต พบว่า เด็กที่วาดภาพจากความทรงจำจะสามารถใช้เส้นและพื้นที่ว่างได้ไม่ดีเหมือนกับการวาดภาพจากการสังเกต ดังนั้นทักษะการวาดจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์และการแสดงออกในภาพวาดของ

เด็กก่อนเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น เนื่องจากภาพของเด็กวัยนี้บ่งบอกให้เห็นความหมายในสิ่งที่ต้องการแสดงออกและสิ่งที่เด็กต้องการรับรู้ รวมทั้งทักษะต่าง ๆ ในการทำงานศิลปะก็เป็นสิ่งที่ส่งผลให้เกิดการใช้จินตนาการในการสร้างภาพ (Paul, 1983) การใช้ทักษะผสมผสานกับความคิดจนออกมาเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถรับรู้ได้นั้นอาศัยการฝึกฝน ประสบการณ์การปฏิบัติสามารถพัฒนาความคิดทักษะและจินตนาการให้เจริญควบคู่กันไปได้ ซึ่งนักวิชาการทางด้านศิลปะของไทยได้กล่าวถึงความสำคัญของการวาดภาพว่า เป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการศึกษาและฝึกฝนเพื่อความเจริญเติบโตอย่างสมดุลระหว่างความคิดที่เป็นจินตนาการกับการกระทำที่เป็นทักษะในศิลปะ (สุชาติ เถาทอง, 2536, หน้า 48)

การเรียนการสอนวิชาศิลปะ จะส่งผลให้ได้ก่นาเอาวิธีการกระบวนการเรียนการสอนซึ่งสะสมต่อเนื่องนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยศิลปะจะพัฒนาพฤติกรรมหลายด้านไปพร้อม ๆ กันซึ่งในแง่ของการปฏิบัติจะเป็นการแก้ปัญหาโดยตรง เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการคิดและการถ่ายทอดรูปแบบด้วยวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ดังนั้น การคิดแก้ปัญหาและการกระทำจึงเป็นพฤติกรรมสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ทางศิลปะ ในรูปของกิจกรรมที่มีความหมายสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยประสบการณ์ในการตรวจสอบ ได้ประสบการณ์ทางด้านวัสดุและความรู้สึกสัมผัส ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เน้นทางด้านการรับรู้ความรู้สึกที่เด็กพึงมีต่อสภาพแวดล้อมรอบตัว เป็นกระบวนการการเรียนรู้สภาพแวดล้อมของเด็กและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นการพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์ผลงาน (ถลิตพรรณ ทองงาม, 2539, หน้า 230)

จากเหตุผลที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งจำเป็นต้องเริ่มต้นจากพื้นฐานของผู้เรียนในด้านสภาพการรับรู้ของเด็กแต่ละคน แล้วสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการพัฒนาทักษะนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรเป็นวิธีหนึ่งที่นักวิชาการหรือครูผู้สอนใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง ส่งเสริมการเรียนรู้และทดลองใช้เพื่อการพัฒนาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ ดังผลงานวิจัยของเพ็ญเกียรติ ขมวัฒนา (2532) ที่ทำการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรการเรียน โปรแกรมภาษาโลโกเพื่อการเรียนรู้แนวคิดและฝึกทักษะคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แนวคิดและฝึกทักษะคณิตศาสตร์ รวมทั้งค้นคว้าวิธีสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีคุณภาพเพิ่มขึ้นหลังจากการทดลองใช้คือ นักเรียนมีคะแนนเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์และคะแนนแนวคิดทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมากกว่า 70% มีความพอใจ เห็นประโยชน์และเห็นว่าหลักสูตรไม่ยากหรือง่ายเกินไป นอกจากนี้ ผลการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชุมชนเมือง กรุงเทพมหานคร ของจันทร์เพ็ญ ไพบูลย์

(2539) พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้สอนได้เพราะหลังการทดลอง ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 60 ทุกคน และผลการประเมินตนเองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์นั้น พบว่ามีความน่าสนใจอยู่ในระดับมากด้วย เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ อินทรีย์ บัวสมบุรณ์ (2537) ที่ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย พบว่า ปัญหาในด้านการนำหลักสูตรไปใช้ยังคงมีอยู่คือจำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีมาก พื้นฐานความรู้ของนักเรียนแตกต่างกันและสื่อการสอนไม่เพียงพอ ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรที่ดีจึงควรทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้เรียนอย่างครอบคลุมทุกด้านจึงจะได้หลักสูตรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยศึกษาจากผลการวิจัยของธวัช แก้วฉินชัย (2542, หน้า 132) เรื่องการประเมินโครงการปฏิรูประบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ครูยังจัดการเรียนการสอนโดยไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งนักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการสอนที่ให้คิดเอง ปฏิบัติเองและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี แสดงว่านักเรียนยังมีกระบวนการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์ ควรปรับปรุงเกือบทุกกระบวนการ (กรมสามัญศึกษา, 2539, หน้า 3 อ้างถึงใน วุฒิ วัฒนสิน, 2542, หน้า 47) หากครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นได้ ก็จะทำให้เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติการวาดภาพได้โดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย

จากผลงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่ของการเรียนการสอน หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้มีลักษณะเป็นหลักสูตรกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะทางศิลปะด้านการวาดภาพ โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีลักษณะเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการศึกษา ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งจัดอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 หลักสูตรมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเกิดทักษะในการวาด ผู้เรียนเริ่มต้นศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่พบได้ในชีวิตประจำวัน ฝึกวางแผนการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ในการวาดภาพด้วยการฝึกฝนวาดภาพตามขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ สามารถพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาได้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการวาดภาพตามศักยภาพของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะทางศิลปะ ด้านการวาดภาพ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ได้หลักสูตรเสริมทักษะศิลปะ ด้านการวาดภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะศิลปะ ด้านการวาดภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2545 ได้แก่

- 1.1 โรงเรียนตลาดสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
- 1.2 โรงเรียนบ้านดงเหนือ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้จากการสุ่มจับฉลากโรงเรียน จากนั้นทำการสุ่มอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า กระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร

ยึดแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 25) ซึ่งกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ระบบการยกร่าง
2. ระบบการตรวจสอบ
3. ระบบการทดลอง
4. ระบบการประเมินหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรเสริมทักษะศิลปะ ด้านการวาดภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดกาญจนบุรี หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้นักเรียนเพื่อให้เกิดความรู้และเกิดทักษะศิลปะด้านการวาดภาพ มีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ

- 1.1 หลักการ
- 1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 1.3 โครงสร้างของหลักสูตรได้แก่ เนื้อหาสาระและอัตราเวลาเรียน
- 1.4 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.5 แนวทางการวัดและประเมินผล

2. ทักษะศิลปะ ด้านการวาดภาพ หมายถึง ความสามารถทางการวาดภาพซึ่งมีองค์ประกอบของทักษะ 3 ตัวประกอบ คือ

- 2.1 ตัวประกอบที่ 1 ได้แก่ ทักษะการใช้มือ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประสาทสัมผัสทางการเห็นกับการบังคับมือได้อย่างแม่นยำ คล่องแคล่วและชัดเจน
- 2.2 ตัวประกอบที่ 2 ได้แก่ ทักษะในการรับรู้ หมายถึง ความสามารถในการสร้างภาพจากการสังเกตได้สัดส่วนสัมพันธ์เป็นหน่วยเดียว
- 2.3 ตัวประกอบที่ 3 ได้แก่ ความสามารถในการสร้างภาพได้ตามจินตนาการ หมายถึง ความสามารถในการวาดภาพ โดยใช้ความสามารถทางการมองเห็นของตนเองผสมผสานกับจินตนาการและหลักการทางศิลปะ

3. การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะศิลปะ ด้านการวาดภาพ หมายถึง การดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรโดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- 3.2 ขกร่างหลักสูตร
- 3.3 ตรวจสอบภาพหลักสูตรเบื้องต้น
- 3.4 ปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น
- 3.5 สร้างเอกสารหลักสูตร
- 3.6 ทดลองใช้เพื่อประเมินหลักสูตร
- 3.7 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

4. โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนนำร่อง ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำ จำนวน 152 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2542 ทั้งประเทศและจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม มีการประเมินตามสภาพจริงและเป็นตัวอย่างเพื่อใช้ศึกษาดูงานและขยายผลกับโรงเรียนทั่วประเทศ